

DECLARACIÓ PER AL MULTILINGÜISME EN L'ENSENYAMENT SUPERIOR

Tot i reconèixer que aquest document no té cap efecte jurídic vinculant, L'ECSPM declara el compromís públic de contribuir de manera activa i constructiva al desenvolupament de polítiques a favor del multilingüisme en l'Educació Superior (ES). La Declaració està oberta a les signatures de qui s'ocupi de l'alfabetització i l'epistemologia multilingües, la diversitat lingüística i el respecte per als drets lingüístics, i de manera especial a: (a) unitats de recerca/acadèmiques, organitzacions, federacions i associacions (amb estatus legal o sense), (b) persones individuals, en tant que membres d'unitats acadèmiques o altres organismes implicats activament amb les llengües en l'educació.

PREÀMBUL

Les polítiques d'internacionalització, les quals interessin a cada cop més institucions d'educació superior (IES), així com als organismes polítics nacionals i internacionals, tenen com a objectiu —o així ho afirmen— millorar la qualitat de l'educació superior en un món cada cop més interconnectat. En el cas de la Unió Europea, les polítiques d'internacionalització estan dirigides a aconseguir més equitat entre els sistemes d'educació superior en el context de l'Espai Europeu d'Educació Superior, tot promovent la cooperació transnacional, l'associació entre les IES i la col·laboració entre els estats membres de la UE, per aconseguir crear “sistemes nacionals d'educació i formació inclusius”. Tanmateix, la internacionalització ha dut a fer servir cada cop més l'anglès com a ‘lingua academica’, a l'anglès com a llengua d'instrucció (ALI) i a l'anglicització de l'educació superior. Malgrat que cada cop hi ha més proves sobre els inconvenients de l'ús exclusiu de l'anglès en l'ensenyament, la recerca, la publicació acadèmica i la creació de xarxes, les autoritats nacionals i els responsables polítics cada cop li donen més suport, tot assumint que l'anglès és un mitjà per al desenvolupament econòmic, la modernització i la comunicació global. Això no obstant, l'ús de l'anglès a costa de la/es llengua/gües nacional(s)/oficial(s), així com les llengües regionals o minoritàries, pot fer que se n'abandoni l'ús en alguns àmbits específics i que es rebutgin els drets lingüístics. A més a més, l'ús de l'anglès en lloc d'altres llengües, se'ls reconegui o no un capital cultural significatiu, té conseqüències en la diversitat cultural i lingüística, ja que condueix a l'empobriment del coneixement social i epistemològic.

DECLARACIÓ GENERAL

Els signants de la Declaració per al Multilingüisme en l'Educació Superior, que ha estat redactada per la Plataforma de la Societat Civil Europa Per al Multilingüisme (ECSPM, per les sigles en anglès de *European Civil Society Platform for Multilingualism*), donen suport als principis bàsics de la Iniciativa de Hèlsinki sobre el multilingüisme en la comunicació acadèmica¹, i acorden contribuir en les decisions i les pràctiques polítiques que vagin en la línia de la Recomanació CM/Rec(2021)1 que va adoptar el Comitè de Ministres del Consell d'Europa, sobre “La

¹ Heus aquí un resum de la Iniciativa de Hèlsinki sobre el multilingüisme (<https://www.helsinki-initiative.org/ca/read>): (1) Donar suport a la difusió dels resultats de recerca per al ple benefici de la societat, tot assegurant-se que: a) es recompensa el personal investigador per difondre resultats de recerca més enllà de l'acadèmia i per interactuar amb el patrimoni, la cultura i la societat, i b) s'assegura l'accés igualitari al coneixement en diferents llengües; (2) Protegir les infraestructures per publicar recerca local rellevant TOT ASSEGURANT-SE/PER ASSEGURAR-SE que a) les editorials de revistes i llibres amb finalitats no lucratives tenen alhora prou recursos i el suport necessaris per mantenir estàndards alts de control de qualitat i de la integritat de la recerca, i b) es protegeixin les editorials nacionals de revistes i de llibres en la seva transició cap a l'accés lliure; (3) Promoure la diversitat lingüística en els sistemes d'avaluació i de finançament de la recerca PER ASSEGURAR-SE QUE a) en els processos d'avaluació experta es valori la recerca d'alta qualitat independentment de la llengua o del canal de publicació, i b) quan s'utilitzin sistemes mètrics es considerin adequadament les publicacions en revistes i llibres en totes les llengües.

importància de l'educació plurilingüe i intercultural per a la cultura democràtica"². Quant a l'ES, en particular, els signants es comprometen a:

- Salvaguardar i donar suport a l'ús de diverses llengües, a més a més de la/es llengua/ües oficials de cada IES en la governança, la recerca i les publicacions, l'ensenyament-aprenentatge i la comunicació.
- Assegurar i fortificar el plurilingüisme, especialment en l'ensenyament i l'aprenentatge, la col·laboració transnacional en recerca i
- Comptar amb l'ús d'eines de tecnologia lingüística per a l'ensenyament i l'aprenentatge, de manera que facilitin l'ús de diferents llengües.

SENSIBILITZACIÓ

Els signants de la Declaració per al Multilingüisme en l'Educació Superior (ECSPM) es comprometen a contribuir a la sensibilització de les autoritats acadèmiques, així com al coneixement dels responsables de polítiques lingüístiques, gestió lingüística i desenvolupament curricular, directors d'unitats de recerca, acadèmics, estudiants, i personal docent i d'administració i serveis per fomentar que, com a societat civil:

- 1) La competència en la pròpia llengua nacional/oficial, materna o qualsevol altra llengua apresada no assegura l'alfabetització epistemològica en aquesta llengua, la qual cosa implica pràctiques discursives molt diferents a les de l'alfabetització vernacle. Tanmateix, totes dues són importants per a la construcció de significats en contextos educatius, tant per als estudiants com per als professors.
- 2) Quan s'ensenyava o s'estudia en una llengua diferent de la pròpia, no es pot esperar que hom produeixi una varietat nativitzada d'aquella llengua.
- 3) És important que s'encoratgi als estudiants i al personal universitari a fer servir totes les llengües i varietats dels seus repertoris per a una comunicació significativa en els diferents contextos de la seva vida acadèmica.

RECOMANACIONS ESPECÍFIQUES

Els signants de la declaració de l'ECPSM sobre el Plurilingüisme en l'Ensenyament Superior fan les recomanacions següents perquè les adoptin els legisladors polítics, les organitzacions internacionals, nacionals o estatals, les agències, universitats, centres de recerca, finançadors de la recerca i investigadors:

1. Oferir oportunitats perquè llengües diferents (no només a l'anglès) siguin el mitjà d'ensenyament en programes, cursos i mòduls, al costat de la llengua oficial de la institució.
2. Hi ha massa llengües "invisibles" en totes les institucions d'educació, i hi hauria d'haver espai perquè aquestes llengües fossin visibles i es reconeguessin.
3. Proporcionar les condicions prèvies per a la tria de llengua per tal d'assegurar la qualitat de l'educació.
4. Assegurar-se que els professors que ofereixen cursos en altres llengües diferents de la llengua oficial de la institució tinguin competència epistemològica en aquestes llengües.
5. Cal ajudar els estudiants internacionals a integrar-se a la seva comunitat acadèmica i oferir-los suport i classes intensives de llengua.
6. Cal evitar les experiències educatives exclusivament monolingües/monoculturals (p. ex., oferint bibliografia, eines de tecnologia lingüística, vídeos... en diferents llengües).
7. Cal impulsar als grups de recerca interuniversitaris a decidir la/es llengua/ües que faran servir en diferents moments (durant la interacció, la difusió de la recerca, la publicació dels resultats).
8. Impulsar la traducció i l'ús paral·lel de llengües, i invertir en eines de tecnologia lingüística.

Translated by: Eloi Bellés

² <https://www.coe.int/en/web/education/-/new-council-of-europe-recommendation-on-the-importance-of-plurilingual-and-intercultural-education-for-democratic-culture>